

_. laboratórne cvičenie

Téma: Vnútorný odpor zdroja

Úloha: Overte závislosť svorkového napätia zdroja od prúdu v obvode

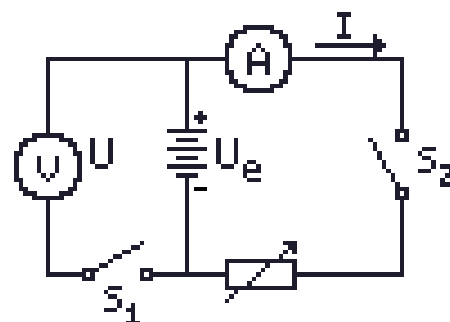
Pomôcky: plochá batéria (4,5V), ampérmeter, voltmeter, reostat (zhruba 200Ω), spínač, vodiče

Teória: Svorkové napätie zdroja U závisí od jeho zaťaženia, t.j. od hodnoty prúdu I , ktorý prechádza zdrojom. So zväčšujúcim sa prúdom svorkové napätie klesá. Pre svorkové napätie $U = R \cdot I$ môžeme napísať vzťah $U = U_e - R_i \cdot I$, kde R je elektrický odpor vonkajšej časti obvodu, U_e elektromotorické napätie a R_i vnútorný odpor zdroja. Svorkové napätie je lineárnou funkciou prúdu.

Z nameranej funkčnej závislosti $U(I)$ možno určiť R_i .

Z predchádzajúceho vzťahu dostaneme $R_i = \frac{|\Delta U|}{\Delta I}$. Hodnoty ΔU a ΔI zistíme z grafu funkcie $U(I)$.

1. Zopneme S_1 a odmeriame napätie.
2. Zopneme S_2 a odmeriame napätie a prúd.
3. Znížime odpor rezistora.

Postup: 1. Zostavte elektrický obvod podľa schémy. Spínače S_1 a S_2 nechajte rozpojené

2. Na ampérmetri a voltmetri nastavte maximálne rozsahy, na reostate maximálny odpor

3. Po kontrole zapojenia zapnite oba spínače. Prispôbte rozsahy meracích prístrojov hodnotám prúdu a napätia.

4. Pri rozopnutom spínači S_2 odčítajte na voltmetri napätie nezaťaženého zdroja a spínač S_2 opäť zapnite.

5. Postupne znižujte odpor reostatu a po každom nastavení posuvného kontaktu reostatu odčítajte hodnoty prúdu a napätia. Pri meraní by prúd nemal prekročiť hodnotu $0,3A$. Namerané hodnoty zapíšte do tabuľky. Celkovo merajte 10 rás.

6. Reostatom znižujte prúd na minimum, vypnite spínače a odpojte zdroj napätia.

Meranie:

$\frac{I}{mA}$										
$\frac{U}{V}$										

(pozn. Nezabudnite si milimetrový papier!!!)